

Ljubljanski ZVON

Leposloven in znanstven list.

Izdajatelji:

Janko Kersnik, Fr. Levec, Jos. Stritar, dr. Ivan Tavčar.

LETO III.

V LJUBLJANI, 1. FEBRUARIJA 1889.

ŠTEV. 2.

Stara mati.

Balada.

Pála je temà na Ukrajíno,
V grobni mir zavila vso ravnino;
Grobni mir objél je kočó bélo,
Spanec v koči mater osamélo.

Téžek sèn mi sanja mati siva:
O Ivánu, sinu svojem sniva,
Ki je šel iz ljube domačije,
Da za bélega se carja bíje.

Vídi mati svojega otrôka:
V prsih rana mu zija globôka,
A iz rane kri rudeča teče —
Tiho Ivan materi šepeče:

„Daleč, kjer stojé goré Balkána,
V grob so déli vašega Ivána —
Téžko, téžko mi po vas je, mati,
Da ne morem v tihem grobu spati.“

Predno v jutru zlati zor napóci,
Prebudi iz snú se mati v kóci:
Stóka starka v silni bolečini,
Jóka po Ivanu, svojem sini.

Siva mati kóčico ostávi,
Daleč se od nje na pot napravi;
Ide po neznanem širnem svéti —
Enkrat móra še Ivana zréti!

Daleč, daleč turška je dežela,
Siva mati stara že in vela
Trudno leze čez raván peščéno,
Noge težke, težje srce njéno.

Mesce tri mi starka je hodila,
Vročé potoma Bogá molíla;
A po mescih treh prišla v Turčíjo,
Kjer junaci ruski v grobih spíjo.

Grob pri grobu se na polji vzdíga,
Križ pri križi se nad grobi dvíga —
„Oh pokaži, Bog, mi v tej-le sili,
Kje počíva Ivan moj premili!“

H grobu se za grobom starka klanja,
Kličé dete svoje brez nehanja:
„Ivan, Ivan, ti moj ôtrok zlati,
Odgovori, jáz sem tvoja mati!“

Tiho po grobéh junáci spíjo,
Jadni majki ne odgovoríjo —
Starka smrtno zapustí planjávo,
Dalje v turško zemljo gre krvávo.

Pa z bojišča hodi na bojišče,
Po grobovih tam otrôka išče,
In kjer koli grob neznan sameva,
Svojega Ivána kličé reva:

„Ivan, Ivan, ti moj otrok zlati!
Odgovôri, jáz sem, tvoja mati!“
Brez števila grobov obhodila,
A nobéna prava ni gomila.

Sredi gore, nizek in samôten,
Skriva se pod hrastom grob tihôten;
Trudna pod drevó na grob poklékne,
V tihi grob boléstno starka jekne:

„Ivan, Ivan, ti moj otrok zlati,
Odgovôri, jaz sem, tvoja mati!“
Glávo skloni, sápo náse vleče —
Čuj, iz groba otel glas šepéče:

„Téžko, težko mi po vas je, mati,
Da ne morem v tihem grobu spati!“
Vikne starka, da se v hrib razlega,
Da po dolu glas odméva z brega.

Grébe mati zemljo raz gomilo,
Koplje jamo v grob sè zadnjo silo —
Ko je v tretje luna posijála,
Do sinú je mati izkopála.

Dolgo, dolgo mu obliče gleda,
Pa poljubi ga na ustna bleđa,
Gorko ga poljúbi ter omahne —
Žraven sina dušo mi izdáhne.

Krilan.

P o n e v i h t i .

Zasut še ni prerani gròb,
Krog njega pa v okrožji tožnem
Vrsti se pevcev dražih tròp,
Vrsti v molčánji se pobožnem.

In zdaj pojó! . . . Kakó v srcé
Zvení lepó to petje milo!
Kakó, kakó v oči solzé
Mi vabi z névdrživo silo!

A moj pogled drugam hití
In gròb se drug pred máno širi,
In mnogo nád se vanj loží,
In nanj solzá lijó se viri!

Poprej, poprej vihár strašán,
Poljá in žetve pokončal je,
In v grob dejal jih je prostrán,
Potem pa besen hitel dalje . . .

Pač mir je zdaj, a mir težák
Ovenčan z jadrnimi tožbámi,
Na pali plod, poprej krépák,
Ozira vsákdo se s solzámi!

In polje to, také lepo,
Le gròb je nádej pokončaníh,
In z grmov pevci mu pojó,
Pojo v glasovih dobro znanih!

Oh pójte le, oh pójte le . . .
Tam v nizkem hramu borne kočé
Tožbé in vzdíhi se glasé
In milo kmet z družino joče! . . .

—b—

